

# سَدَّت و صیاد داستانی



علیرضا ذیدق



سَدَت و صیاد داستانی

عاشیق ادبیاتی

ائشیدیب یازان : علیرضا ذیحق

الکترونیکی نوسخه : ۱۳۹۳

[alirezazihagh@gmail.com](mailto:alirezazihagh@gmail.com)



## سَدَت و صیاد داستانی

کنچن زامانلاردا هرات شهرینده هیدایت آدیندا بیر خواجه وارا مییش. وار ثروت دن دن غنی بیر خواجه کی دنیا مالیندان اصلن اسکی یی یوخ ایدی. بیر قارداشی دا وار ایدی نیدایت آدیندا کی تجارته گئندنه اونودا اؤزونن آپاراردی. گون لرین بیرگونونده کی تجارت دن قایدیردیلا و قفله قاطر دوشرگاه دا دوشموشدو نیدایت گوردو قارداشی خواجه هیدایت ائله ناراحت دی کی نه دینیر نه دانیشیر. سوروشدو دردین نه دی کی دئدی: " منیم دردیمی داغلار چکه بیلمز. دنیا مالیندان هر نه گویوم ایسته سه واردی تکجه بیر ائولادیم یوخدی کی منیم گورومو چیراغ یاندیران اولایدی. " نیدایت دئدی: " نییه غافیل اولورسان؟ سن بو ثروت دن استفاده ائله و کاسیب یوخسولون آلین دن یاپیشماقلا آلاه یولوندا احسان ائت کی نا اومید اولمازسان. "

یئتیشدیلر هرات شهرینه و قیرخ گونه جان آج لارین قارنین دویوروب هاردا دول و یتیم وارسا اونلارا یاردیم ائتدی. او اؤز وار دؤولتیندن کنجدی و آلاه دا کرمی نن اونون دیله یینی قبول ائدیب بیر اوغلان ائولادی وئردی. اوزامنین رسم رسوماتی له عالیم لر، آغ سقل لر، قوهوم، قونشو و ائل طایفا ییغیشیب اونا آد گئجه سی توتدولار. هره بیر نظر وئردی و آخیردا آدین قویدولار صیاد. صیادین اوچ یاشی وار ایدی کی خواجه هیدایت اؤز ائویندن و ائل طایفادان حلال لاشیب قفله قاطر یو کله رکن بیر سفره چیخدی.

بونلارین سفری اوزونا چکیب صیاد کی آخ قره نی سئچدی اونو قویدولار بیر میرزه نین یانینا .  
 بیر مدت مکتب ده اوخویاراق میرزه گوردو بو من دئییه ن درسی کی هئچ اوچ دؤرد درس ده  
 کیلاسدان قابق دی . گوردو چوخ چکمه یه جک کی بو اوتوراجاق اونون یئرینده و صیادی  
 مکتب دن آتدی ائشی یه . آناسی اونو قویدی بیر دمیچی یانینا و ذهین لی اولدغونا گوره  
 تئزلیک له بوتون ایش لری اؤیره ندی و اوستانین حسادتی گلیب یئنه اونو باشدان ائله دیلر .  
 گئندی زرگر یانینا و گینه قوودولار ائشی یه . بئله لیک له هر نه ایشه باخدی اوستالیق لا او  
 ایشی باجاردی و گلیب اولارلا رقیب اولماسین دییه ایش صاحب لاری عوزرون ایسته دیلر .  
 یئتیشیب اون آلتی یاشینا آمما هله آتاسیندان بیر خبر یوخدی آمما اوقدر ثروت لری وار کی  
 گون لری گودران لاری خوش کنچیر . بیر گون صیادی غم باسیب فله یین گردیشیندن  
 دیزلرینی قوجاقلایب درین بیر فیکره گئندی . سورا بیله سینی یوخو توتوب عالم واقعه ده بیر  
 نورانی سید گوردو . اونا بیر باده وئردی کی آل ایچ بو محبت باده سی دیر . صیاد باده نی ایچه  
 رک اوره یی دمیچی کؤلویو تک اود توتوب یاندی . سورا سید دئدی سن بودیقه دن حق  
 عاشیقی اولدون و سنه بیر بوت وئریلدی .

باخ بارماقیمین آراسیندان نه گورورسن کی صیاد دئدی بیر شهر ده بیر باغ گوروره م . باغدا دا  
 بیر عیمارت و بولقونون دا بیر گؤزل قیز . سید دئدی او شهر کیرمان شهری دیر و او قیزدا  
 کرمانین حاکیمی فرخ میرزانین قیزی دیر . آدی سَدَت دیر و نئجه کی سن بو لحظه اونو  
 گوردون اودا یوخودا سنی گوردو . سیزیر بیریزه قیسمت سیز و گئنده جک سن اونون دالیجا  
 تا کی بو آه زاردان قورتولاسان .. صیاد دؤندو سیده باخا کی گوردو غیب اولوب . قیشقیرار  
 کن یوخودان آیلیب گوردو یئر گوی دولانیر باشینا و اوزون تاپانا هوشدان گئندی . گئجه  
 ایدی کی صیاد یین آناسی نرگیز بانو ها گؤزله دی گوردو اوننان خبر یوخدی . قوهوم قونشویا  
 خبر سالدی و اونو شهرین ائشی یین ده یاتاراق تاپدیلا . اوزونه نه قدر سو سپدیلر آیلیمادی و  
 قونشو دا بیر قری ننه وار ایدی کی دئدی اونو محبت یوخوسو آپاریپ دی و اؤز حالینا قویساز  
 اؤز اؤزونه آییلاجاق دی . هاننان گئردن ده ائله اولدو و صیاد گؤزترین آچاراق آناسیندان بیر

ساز ایسته دی . ائولرینده بیر کئچل نؤکر لری وار ایدی کی قاچدی بازارا و بیر ساز آلدی .  
 صیاد بیر پنجه ووردی سازا و گۆردو کی سۆزلرینی تکجه ائله بو سازی نان دییه بیلر :  
 یاتمیش ایدیم خواب غفلت ایچینده  
 بلالی باشیما سئودا گۆروندو  
 ارن لر سروری بیر نظر سالدی  
 ساقی نین دستینده باده گۆروندو  
 \*\*\*

ابجد حسابی نان گتیردی آینا  
 اسکندر آنلایب گۆتوردو آینا  
 سَدَت بارماغینان یئتیردی آینا  
 گۆزومه بیر ملک زاده گۆروندو  
 \*\*\*

یوخودا گوشوما گلدی بیر صدا  
 آغانین دستینده وئریلدی باده  
 لیلی نی مجنونا شیرینی فرهاده  
 صیادا سَدَتی بو تا گۆروندو

اوخیوب قورتولدوقدان سونرا صیاد یوخودا هر نه گۆرموشدو آناسینا آنلاتدی و آنا دیزلرین  
 قوجاقلایب دئدی کی منیم سندن سورا قول قانادیم یوخ دی . ایللر دی آتان گئندیب هله  
 کلمه ییب دی و باشیندا نه قضا قدر وار آلاسه بیلیر . ایندی سن ده ایستیرسن گئنه سن و منی  
 گۆزو یولدا قویاسان کی بو آلاها دا خوش گئتمز . صیاد سازی آلدی سینه سینه و سۆزلرینی  
 بئله دئدی :

باشینا دؤندویوم گول اوزلو آنا  
 آغلاما سیزلما آنا قوی گئدیم

سوتونو اممى شم من قانا قانا  
آغلارما سيزلاما آنا قوى گئديم

\*\*\*

آنادان اولاندا من قوچاق اولدم  
ميرزه نين گؤزونه بير پيچاق اولدم  
اؤزون بولورسن هاردان قاجاق اولدوم  
آغلارما سيزلاما آنا قوى گئديم

\*\*\*

سحر سحر دوغان دان اولدوزودى  
آتانين آتانين شيرين سؤزودى  
آدى سَدَت فرخ ميرزا قيزى دى  
آغلارما سيزلاما آنا قوى گئديم  
نرگيز بانو نه علاج ائله دى گؤردو صياد سؤزون دن دؤنن دئييل و بو سؤزلر، يالوارا يالوارا  
اوره ييندن جوشارق بئله ديلينه گلدى :

باشينا دؤندويوم گول اوزلى اوغول  
آغلارام سيزلارام بالا قويمارام  
سنه آمديرميشه م قندى نن نوغول  
آغلارام سيزلارام بالا قويمارام

\*\*\*

گئنجه گوندوز يولا باخيپ آغلارام  
آل گئيمه رم باشا قاره باغلارم  
اوغول دئيبى بن سينه مى داغلارام  
آغلارام سيزلارام بالا قويمارام

\*\*\*

نرگیز بیلیر گوزل لرین خاصی دیر

آئیمه گئیدی بیم غم لباسی دیر

ایندی من توتدوغوم اوغول یاسی دیر

آغلارام سیزلارام بالا قویمارام

صیاد آناسی نین بوینونو قوجاقلاییب اوره یینی یوموشادماغا چالیشدی کی آخیردا اونو راضی ائله دی . آناسی قیزیل گوموشو خورجونونا تۆکوب اونا یول آذوقه سی حاضیرلاردی . صیاددا میندی آتین بئلینه و اوز قویدو کیرمانا ساری . گئجه گوندوز آت سوردو نه بیلدی گئجه دیر نه بیلدی گوندوز دور . بیر گون داغلارین آراسیندا گون باتان واختی ایدی کی نئچه آتلی اونون یولونو کسدی . اونلار حرامی ایدیلرو گلیب گئده نی سویوردولار . آمما گوردو لر بیر شیرین جوان دی و دؤشونده بیر سازی وار . بیلدیلر عاشیق دی و سوروشدولار هاردان گلیب هارا گئدیرسن کی صیاد سؤز و سازی نان بئله دئدی :

قادیر آلاّه یازقی لاری یازاندا

بیزیمکینی مولام بئله یازیب دی

عرقچین آراسیندا دسته کاکول

اوجو تر جیغالی تئله یازیب دی

\*\*\*

هرات گئجه سین ده گوردوغوم دوشلار

مولا دن ایسته رم منی باغیشلار

دریادا ماهی لار هاوادا قوش لار

آلا گوز لیلانی چؤله یازیب دی

\*\*\*

آغانین آلین دن من ایچدیم باده

باده ایچن لردن منم زیاده

لیلی مجنوننا شیرینی فرهاده

سَدَتی صیاده مولام یازیب دی

حرامی باشی گۆردو ایییت بیر جوان دی و عشق سوداسی باشیندا . اودور کی عزت احترامی نان یولا سالیب کیرمانین یولون گۆستردیلر . خودافیظ لش دی و بیر مدت گئلدن سورا گۆردو ناهار چاغی دی و قارنی برک آجیخیب . داغ دۆشونده بیر چوبان گۆردو و ایسته دی اونا قوناق اولا . چوبان آتی طۇله میخ ائدیپ خورد خۇره ک حاضیرلاییب گتیریپ یئدیك دن سورا ، صیاد دان قضا قدرین سوروشور کی چوبانا بئله دئییر :

دولاننام باشی یان ای چوبان قارداش

بیر صونا سالیب دیر چۆللره منی

آغلارام گۆزوم دن تۆکه رم یاشی

بیر صونا سالیب دیر چۆللره منی

\*\*\*

شیرین دی صۇحبتي شیرین دی سۆزی

شیرین دیر کلمه سی خوشدور آوازی

آدی سَدَت فرخ میرزانین قیزی دی

بیر صونا سالیب دیر چۆللره منی

\*\*\*

آی قاباغا سیاه تئل لر دوزوب دی

قاش اوینادیب آلا گۆزون سوزوب دی

صیادی سَدَته سئوگی یازیب دی

بیر صونا سالیب دیر چۆللره منی



چوبانلا حلال لاشیب گندیری و گنجه گوندوز بیلمه دن آت چاپاراق یئتیریر کیرمانین دروازه سینه . آتین دسته جیلووو آکینده وارد اولور شهره و سَدَتین باغینی سوروشوب ساز الده گیریر باغا . کینز دایه لر گُورورلر غریبه بیر جوان باغدا گزیب دولانیرو خبر وئیرلر سَدته . قیزلار دئییرلر سن بوباغدا نئیلیرسن کی صیاد دئییر غریبیم و هئچ یئری تانیمیرام . ائله گُوردوم باغین قاپیسی آچیق دی دئدیم بیر گیریم دینجه لیم . قیزلار قلیینده دئدیلر سن اؤله سن اگر دوز دئییرسن . صیادی گتیردیلر سَدَتین حوضورونا و سَدت گُوردوک ده نظیرین دن کنچدی کی بونو بیر یئرده گُوروب دی آما نئله دی تانیمادی بیله سین . صیاد آما باخدی سَدَتین جمالینا و گُوردو نازنین اؤزو دی و سازینی دُشونه آلیب بئله دئدی :

فله یین قهرین دن چرخین آلین دن  
دُوندو روزگاریم دا امانه گلدیم  
شوکور حقه گُوردوم یار جمالینی  
ائله بیل یئتیشدیم ایمانه گلدیم

\*\*\*

منیم یاریم گنئیب یاشیلی آلی  
سندن اؤزگه سینه دُؤنمز خیالی  
اؤلدورمه یین سیز بو عاشیق ابدالی  
عدالت ائشیتدیم دیوانه گلدیم

\*\*\*

صیاد دئیهر بو دور یازین بولاغی  
آئینه گنئیب دیر مخمر لیباسی  
اؤلکه دن اؤلکه یه سادات سوراغی  
هرات دان ائشیتدیم کیرمانه گلدیم

صياد گُوردو سَدَت جوموب فکیر دریاسینا و درین دن دوشونوری آما هله تانیمايیب و

سُوزون دالیسینی بئله اوخودو :

باشینا دُوندویوم آی دوران قیزلار

آدی سَدَت بو گُوزلی سئومی شم

نازلی یاری گُورجک سومویوم سیزلار

آدی سَدَت بو گُوزلی سئومی شم

\*\*\*

گئیمک اوچون یاشیلی آلی وار

اممک اوچون لب لری نین بالی وار

آغ اوزونده بیرجوت قوشا خالی وار

آدی سَدَت بو گُوزلی سئومی شم

\*\*\*

سَر رقیبین مجلسین دن قاچیلار

شوق عیرفاندا عقلی باشدان آچیلار

صياد دئییه ر یازدا گوللر آچیلار

آدی سَدَت بو گُوزلی سئومی شم

بو حئین ده ایدی کی سَدَت صیادی تانیدی و گُوردو یوخودا گُوردویو جوان دیر . قیزلارا

ایشاره ائله دی کی تئز قنداب دان چای دان گتیرسین لر و اؤزوده یاسمن زولف لرین دن

آییریب دُوشونه بئله اوخودو :

باشینا دُوندویوم دوران قیزلار

منیم سئودیجه ییم جوان بو ایمیش

یولوندا ائيله رم جانیمی قوربان

منیم سئودیجه ییم جوان بو ایمیش

\*\*\*

دومان گلدی چن بورودو گدی یی  
 زهر اولسون مخنث لرین یئدی یی  
 دوغروموش آرَن لرین او دنددی یی  
 منیم سئودیجه ییم جوان بو ایمیش

\*\*\*

گؤزوم دوشدو گؤزلرینه قاشینا  
 شیرین جانیم سالدی عشق آتشینه  
 سدت دئییه ر دوروم دؤنوم باشینه  
 منیم سئودیجه ییم جوان بو ایمیش  
 کنیز دایه لر کی هامیسی نازنین قیزلار ایدیلار صیادی دؤوره له ییب دئدیله سده اوخودون  
 آما بیزه اوخومادین . صیادادا قیزلارا بئله دئدی :

یغیلیب بیر گؤله صونالر کیمی  
 گئی نیب گلیب لر تپ تزه قیزلار  
 کیمی آل اؤرتوپ دی کیمی قیرمیزی  
 کیمی سی بنزه ییر آغ قازا قیزلار

\*\*\*

جیلوه لی ترلان دوشر دوندان دونا  
 قویمارام اوستونه بیر غوبار قونا  
 کیمی یاشیل باشلی کیمی سی سونا  
 کیمی سی بنزه ییر شهبالا قیزلار

\*\*\*

مولامین آلین دن من ایچدیم باده

چاغيرام خودامی يئتیش سین داده  
 سدت له صياد چاتديلار موراده  
 سيزين کی ده قالسين بو يازه قيزلار  
 قيزلرا سورا سدتين دؤوره سينه ييغيشيب دئديلر هؤهمان کی گرک سن ده بيزه اوخوياسان  
 کی سدتين سينه سين دن بو سؤزلر چاغلادی :  
 قيزلار گلین چيخاق سير گولشنه  
 سازی نان سؤزونن آلدۀ تاري نان  
 بولبول گولدن اؤتور دولانير باغی  
 نه لاييق دير ذوق ائيله سين خاری نان

\*\*\*

کؤنول مجلسين ده نه ياخشى گؤزل  
 گؤزل لر ايچينده نه ياخشى گؤزل  
 داغلارين دؤشونده نه ياخشى گؤزل  
 سرو صنوبر دی باخيش لارينان

\*\*\*

باغبان اولان گنده ربارا يالوارار  
 يوخسول اولان گنده ر يارا يالوارار  
 ياری اولان گنده ر يارا يالوارار  
 سدت ده دولانسین صياد یاری نان  
 کیمه دئیم کیم دن کی سدتين بير بؤيوک باجیسی وار " صلبی " آدیندا . جمال دان چيرکين  
 دی و ناراحات دی کی بونا نه ائلچی گلن وار نه آدینی چکن . صلبی اوزون توتور صياده  
 دئير سدتين باجیسی يام . منه هئچ نه اوخومادين بير سؤز ده منه قوش کی صياد بئله اوخويور :  
 گؤزل لردن سن اعلاسان

صلبی سن ده صلبی سن ده

منیم باشیما بلاسان

صلبی سن ده صلبی سن ده

\*\*\*

سروی سرو بوینون عرعر می دی ؟

سینه ن شمس قمر می دی ؟

گل سن آرتیرما دردیمی

صلبی سن ده صلبی سن ده

\*\*\*

شاه بویورماز ائله فرمان

اولماز بو دردیمه درمان

صیادام سده قوربان

صلبی سن ده صلبی سن ده

صلبی یه بو سؤزلر برک توخوندو و عوض آچماق اوچون اوز قویدو آتاسی فرخ میرزا نین  
دربارینا. دئدی آتام ساغ اولسون بیر عاشیق اؤز باشینا گیریپ سدتین باغینا و سدتى اؤز معشوقه  
سى آدلانديرير . سورا باشقا سؤزلر ده دوغراییب تؤکدو و فرخ میرزا امر ائله دی او عاشیقی  
توتوب گتیرسین لر . صیادی قولو باغلی گتیردیلر و فرخ میرزا اوننان سوروشارکن کی سنین  
بوردا نه ایشین وار صیاد دئدی سؤزومو تکجه سازلا دییه بیللم کی ایذین آلدی ونیسگیل لی  
حالدا بئله دئدی :

فلک آلین دن شیکایتیم وار

آخیر سالدی یامان آزاره منی

مخنت شرین دن چوغول دیلین دن

گئنه گتیردیلر او زاره منی

\*\*\*

آنا دان آتادان من يئتيم قالدیم  
مردلیک مرتبه سین آلیم دن سالدیم  
قیمته گنتمه دیم کم قیمت اولدم  
صراف لار گؤتورسون بازاره منی

\*\*\*

تانیما دیم سولطانیمی خانیمی  
یار یولوندا فدا قیلدیم جانیمی  
سن حؤکم ائت سن جلاد تؤکر قانیمی  
سدت سیز قویمایین مزاره منی

\*\*\*

اوستا اولوب سینیق گؤیلوم هؤرمه دیم  
باغبان اولوب غونچا گولوم درمه دیم  
من صیادام سدت اوزون گؤرمه دیم  
ناحق گتیردیلر آه زاره منی

سدت آدی گلدی یینه گؤره فرخ میرزا غضب له نیب جلادا دئدی ویر بونون کی گمی ده  
اوتوروب گمی چی گؤزو چیخاردیر . جلاد عوریان شمشیرله یئتیردی و شمشیر ایلدیریم  
تکین گؤیه قالخاندا مجلس دن بیرى دئدی آل ساخلا کی بیزه عاشیق بوینو وورماق یاراشماز .  
یاخچی اودور کی ائله اونو بیر مدت زیندانا سالاسان تا عقلی باشینا گله . صیادی آتدیلا  
زیندانا و سدت او گون دن نه یئدی نه ایچدی تاکی آتاسی مجبور قالدی صیادی آزاد ائله یه .  
قیزینا دا دئدی سنی او شرط ایله اونا وئره م کی عمین جمشید شاهین داریضایتی اول . گرک  
گنده ایصفهان و اونون دیلیندن امه گتیره . فرخ میرزا بیر نامه یازدی و قارداشی جمشید شاه  
دئدی بونون بونونو گلکمک همی وورارسان . نامه نی بوکوب مؤهورله دی و وئردی صیادا

کی گنت ایصفهانا و بونون جواہین آل گتیر . صیاد گنده رکن گیردی سدتین باغینا کی  
خودافیط لیک ائسین کی سدت ایله صیادبیریرلرینه بئله اوخویرلار :  
اوغلان من دن آیریلیرسان  
ائللری ین من آغلارام  
آغ اوستون دن قاره اؤرتوب  
تئل لری ین من آغلارام  
صیاد گوردو سدت آغلیری و اونون جواہیندا بئله دئدی :  
آلا گوزلو سدت خانیم  
سن آغلاما من آغلارام  
سنه قوربان شیرین جانیم  
سن آغلاما من آغلارام  
سدت آمما آه چکه رک بئله دئدی :  
آهو گزر بوداغلاردا  
پیلته یانار بو یاغلاردا  
بولبول گزر بو باغلاردا  
گول لری ین من آغلارام  
صیاد گوردو سدتین آزقالیر باغری چاتلایا و اونا اوره ک وئرمک اوچون بئله دئدی :  
بولبول کیمی گول دن اولدوم  
شانه کیمی تئل دن اولدوم  
من اولوس دان ائل دن اولدم  
سن آغلاما من آغلارام  
سدتین آمما اؤزألین ده دئیل دی و گوز یاشلاری ایستر ایسته میز آخیردی کی سون سؤزونو  
بئله دئدی :

سدت آغلار يانه يانه

يانار باغرى دؤنه ر قانه

سن گنديرسن ايصفهان

يوللارى ين من آغلارام

صياد دا اونا قارشىليق وئريب سؤزونو بئله قورتاردى :

صياد مگر دردين بيلمز

آخان گؤز ياشيني سيلمز

بويوللارا گنده ن گلمز

سن آغلاما من آغلارم

سدت له صياد بئله ليك له ويداع لاشيرديلار كى سدت دئدى دؤز بير نامه ده من عميمه يازيم . اوعمى سى جمشيد شاها اؤز سؤگى سين دن محبتين دن يازاراق صيادا نه قدر عاشيق اولدوغونو دئدى و يالواردى كى اونو ندا رياضيتى اولسا ، ايكي سى بير بيرلرينه چاتارلار . صياد نامه نى آلدى قويدو قوينونا و آت آياغى گئجه گوندوز يول گئتدى . يولون آزين چوخون گتميشدى كى بير كاروانسارايا راست گلدى و دئدى بير آز دينجه ليم كى گون چيخاندا دوررام يولوما دوام انده رم . كاروانسارادا بير نئچه تاجيرله تانيش اولدى و اونلار گؤردولر كى بو جوان عجاييب ناراحات دى . درديني سوروشدولار و صياد دئدى درديمى دئشمه يين كى منيم درديم او درد لردن دئيل . عشق سوداسى دير و گنديره م گؤره م فله يين داهانه اويونو وار . سورا ساز و سؤزله بئله آنلاتدى :

بير عرضيم وار سيزه تاجير قارداش لار

بخت آلين دن من ديوانه گنديره م

من هرگون ديده م نن تؤكرم ياشى

بیر قطره یدیم من عمانه گنديره م

\*\*\*



باعیث اولوبان یاریمی آلدیلار  
 آنامین گۆزونو یولدا قویدولار  
 چوخلو مدت زیندانلارا سالدیلار  
 جنون اولوب بیابانه گئدییره م

\*\*\*

صیادام سیخیلام تک بیر آلاها  
 اوزومو دؤندررم اوقیله گاه  
 فرخ میرزا یازیب دی جمشید شاه  
 اوز دؤنده ریب ایصفهانه گئدییره م

صیاد سؤزلرین قورتاردی و تاجیر باشی لار بتر ناراحات اولدولار. فرخ میرزانین نه قدر داش  
 اوره ک اولدوغو اونلاری دا اینجیتدی . صوبیح اولونجا صیاد آتی چکیب ائشی یه آلیجی  
 قوش تکیین میندی آتین بئلینه و گئجه گوندوز آت سوردو . یئتیردی ایصفهانه و جمشید  
 شاهین دربارین سوروشدو . اورانی تاپاراق ایذین آلیب گیردی ایچری . جمشید شاه دئدی  
 سؤزون نه دیر کی نامه لری وئردی اونا و سازی دؤنده ریب سینه سینه بئله دئدی :

باشینا دؤندویوم عدالت شاهیم  
 شاهیم مطلبیمی دوزه سن گرک  
 صاحیبیم سرتاجیم ای قبله گاهیم  
 شاهیم مطلبیمی دوزه سن گرک

\*\*\*

اینجی مه دیم لهجه سین دن دیلیندن  
 باش آچمادیم فتنه سیندن فعلین دن  
 ایندی ائله گلدیم کیرمان ائلین دن

شاهيم مطلبيمى دوزه سن گرک

\*\*\*

شيرين دى صۇحتى شيرين دى سۇزى

شيرين دى عيشوه سى شيرين دى نازى

آدى سدت فرخ ميرزانين قىزى

شاهيم مطلبيمى دوزه سن گرک

صياد سۇزون قورتاردى و دىل اوجو باشينا نه گلميشدى جمشيد شاها تعريف له دى . جمشيد شاه گئتدى دريائى فيكره و دئدى سن بير نىچه گون منيم باغيم دا استراحت ائله تا من بونامه لرى اوخويوب گۇروم نه يازيب لار . جمشيد شاه نامه لرين مضمونوندا حالى اولوب جوابيندا قارداشينا بير نامه يازدى و چوخلو گيلايه ائتدى . دئدى بونلارين گرک تويون ائله يه سن كى ايكي سى ده بير بيرينى ايستىرلر . عشق سوداسيندا گزن بير جوانى ، جلاد اليه وئرمك بيزه ياراشماز . ائشيدىب گۆره ن ياخچى دئمز . جمشيد شاه سورا گۇتوروب شعرى نن سۇزونن قارداشينا بئله يازير :

باشينا دۇندويوم اى گول اوزلو قارداش

گرک سن دوزه سن ايشين صيادين

او خودوم نامه نى اولدوم حال به حال

گرک سن دوزه سن ايشين صيادين

\*\*\*

سئوگى ، سئوگى اولسا بير بيرين تاپار

بير گۇيول سن ياپسان حق مينين ياپار

سدتى وئرمه سن قيامت قوپار

گرک سن دوزه سن ايشين صيادين

\*\*\*

قارداش گرک قارداش سۆزون ائشیده

گۆزون یاشی گول اوزونو ائشیده

بیر قیزی سن باغیشلا جمشیده

گرک سن دوزه سن ایشین صیادین

نامه نین سۆزلری قورتولدی و آخیردا دئین سالدی فرخ میرزانین بونونا کی ایکی ایستک لی

نی بیر بیرینین وصالینا چاتدیرسین . نامه نی وئردی صیادا و خئیر دوعانان اونو یولا سالدی .

صیاد ایصفهان دان کیرمانا ساری یولا دوشه رک ائشیده ک کیم دن سدت دن و اونا ائلچی

دوشن ماحمود خان دان کی آراز قیراغیندا یاشایردی . فرخ میرزا واختی موناسیب گۆروب

ائلچی یه بلی جوابی وئردی . باشلادیلار توی دویونه و سدت اؤزون چیرپدی اویان بویانا .

اؤزونو چاره سیز گۆروب بانو آدیندا بیر دایه سینه اوره ک سۆزلرینی بئله دئدی تا صیاد گلنده

بیر به بیر اونا دئییه :

بانو صیاد گلسه شهر کیرمانا

سؤیله صیادیمما باقی یه قالدی

گۆروم همدم اولسون یانان یانانا

سؤیله صیادیمما باقی یه قالدی

\*\*\*

صیادینان سدتیه باده وئردیلر

دردی غمی زیاده وئردیلر

ظولم ائلی ییب منی یاده وئردیلر

سؤیله صیادیمما باقی یه قالدی

\*\*\*

سدتیه م سیرریمی بیان ائتمه رم

سررقيب سۆزونه هئىچ واخت بېتمه رم

صيادى سئومى شم ياده گئتمه رم

سؤيله صياديما باقى يه قالدى

سدت سۆزونو قورتاردى و بير خنجر گۆتوروب آلدى سېنه سى اوستونه . دئدى بو خنجري نن  
اؤزو مو اۆلدوروب قويما رام محمود خانين الى منه ديه .

توى بوساطى قيزيشمىشدى و جوانلار آت اويناديرديلار كى محمود خان دا اونلارين ايچينده  
ايدى . آما نندسه بيردن بيره آت قمچى له دى و محمودخانى ائله چيرپدى يئره كى گۆز  
آچىپ يومانا محمود خان حياتىنى ديشدى . او جان وئردى و هامى باشينا چاليب آغلادى  
آما ائل قايداسى نان گر كى كى گلين بير ايله جان گئديب قالاردى قايناتانين ائوين ده . هامى  
آل لارين سويونوب قره گئيدىلر و سدى چكىب آپاردىلار آراز كنارينا تا بير ايل بو ايشين  
اوستون دن كئچه . محمود خانين آتاسى ايسماعيل خان ايدى كى قلىبن دن كئچدى بير ايل  
دن سورا ، سدى كيچىك اوغلونا آلا .

اونلار آراز كناردا اولسون لار ائشیده ك صياددان كى كيرمانا چاتينجا گۆردو هر يئر قارا  
بايراقا بورونوب و سېين سوروشدوقدا آنلادى كى سدىن باشينا نه گليب . گئدى سدىن  
باغينا و بير قيزيل گولون كولو آلتيندا اوتوروب گۆره ك نه لر دئدى :

بونان بئله قان اغلارام

گۆرونمز ، سدت گۆرونمز

سېنه مى چارپاز داغلارم

گۆرونمز ، سدت گۆرونمز

\*\*\*

هانى يارين ييغناقلارى

شكر كيمى دوداقلارى

وئران قاليب اوتاقلارى

گۆرونمز، سدت گۆرونمز

بانو دایه گۆردو صیادین سسی گلیر و گئتدی سدتین هر دئدی یین اونا یئتیردی . صیاددا  
جمشید شاهین نامه سینی وئردی بانویا کی فرخ میرزا یا وئرسین وسؤزون آخیرینی بئله  
قورتاردی :

سن ده قاره باغلایب سان

صیاد باغیرین داغلایب سان

گۆزل دایه آغلایبسان

گۆرونمز، سدت گۆرونمز

سونرا صیاد آتین باشین چۆندرادی آراز کنار و باد صرصر کیمی یولونا دوام وئردی . یولون  
چوخون گئدیپ آزی قالمیشدی کی بیر کاروانسارایا چاتدی و اؤز اؤزونه خلوت ائدیپ فله  
یین آلین دن بئله شیکایت ائتدی :

داد ائيله رم من فله یین آلین دن

اؤزوم کیمی بختی قاره هاردا وار

دوشموشم بیر درده یامان دی یامان

بیلیمیره م دردیمه چاره هاردا وار

\*\*\*

باغبان اولدوم باغ بهرینی گۆرمه دیم

بیر یار سئویدیم صفاسینی سورمه دیم

ال اوزادیب بیر نارینی دیمه دیم

یار قوینوندا قوشا - قوشا نار دا وار

\*\*\*

غیر حق دن بیر کیمسه نی سسله مم

بو سینه م ده یاد مهرینی بسله مم

من صیادام غیرِ سَدَت ایسته مم

سَدَت کیمی وفالی یار هاردا وار

گنجه نی یاتیب سحرین آلا قارانیغیندا آتی ایصطبل دن چکدی ائشی یه . آیلا ر جا یول دا اولدی و گلیب واختیندا یئتیردی اسماعیل خانین عیمارتینه . دئمه اوردا دا توی مجلسی قورولوب و بیر ایل تامام اولدوغونا گؤره سَدَتی وئریرلر ماحمود خانین بالاجا قارداشینا . آمما ایشین شیرینی اوردادی کی صیاد ین آتاسی و عمی سی ده او مجلس ده دیر . مجلسه خبر گلدی کی جوان بیر عاشیق گلیب و بورانی سوروشوری . دئدی لر بویورسون ایچری کی توی بوساطی دیر و مجلسین اختیاری اوندا دیر کی اودا بیر ایکی قاطر سؤز اوخوسون . صیاد سازین کؤکون قوروب آلدی سینه سینه اؤز اوره یینی بئله بوشالتدی :

بختیم غم بحرینه گودَر ائيله دی

غرق اولموشام بو فله بین قهرین ده

عشقین بیاله سین وئر دیرلر ایچدیم

آغزیم دا داد وئر دی آغی زهرینه

\*\*\*

بیر آه چکدیم سینه م اوسته ن اؤتوردوم

گؤز یاشیم دان شجر لری بیتیردیم

بیر باغچا بسله دیم بارین یئتیردیم

هئچ گولون درمه دیم گولون تهرین ده

\*\*\*

عاشیق لیق صیاده گلدی نهایت

لیلی مجنون دردی منه حیکایت

بیلَم دردیم کیمه ائدیم شیکایت

بیر خواجه اوغلیام هرات شهرین ده

خواجہ ہدایت ہرات شہری اٹشیدہ رک اورہ یی گیزیلدہ ین کیمی اولوب دیزلری نیتره دی  
و دئدی ینئہ اوخو کی سؤزلو آداما بنزہ ییرسن . صیاد گینہ اوخودو آمما نہ اوخوماق کی  
سانکی آغزیندان آلوو تۆکولوردی :

آی حضرات گلین سیزہ سؤیلہ ییم  
باغدا بولبول گیلئیلی دی خاریندان  
نالہ اندہ ر او صوبح آچیلینجا  
دؤنمز اؤلنہ تک دوز ایلقاریندان

\*\*\*

بیاض آل لر آغ بیلک لر بازولار  
اوخویان عالیم لر یاخشی یازیلار  
آل گؤتورون دوعا قیلین قاضی لار  
حق سیزی ساخلاسین موغان یوردوندان

\*\*\*

غریب ائشیت سنین آرخان وطندیر  
اجل گلیب گؤز ائوین دن اؤتن دیر  
بیر قیزی نی ایکی آره ساتان دیر  
هئچ اوتانمیر ناموسوندان عاریندان

\*\*\*

طیفلی کن وطن دن من اولدم کنار  
من گلہ لی آنام گونومو سانار  
بیر آه چکسم گور قورویار سال یانار  
صیادام سدین آهی زاریندان

صياد آدی گلنده خواجه هيداييت ديك داشلانار كن سانكي ياتميشدى آييلدى . اؤز اولادى نين ياديندا دوشوب غوربت ين آجى لارى اونو ائله غمه چولقادى كى سدت كلمه سيني انشيت مه دى . آما اسماعيل خان سدت كلمه سين انشيدنه ركن ايسته دى صيادى مجلس دن قووا كى خواجه هيداييت ايدين وئرمه دى و دئدى بو عاشيق منيم همشهريم دى و گؤزله يك گؤره ك داهانه ديه جك . صياددا اوزون توتوب تانيماديغي آتاسينا و بئله اوخودو :

آيله شن آغالار دوران قاضى لار

عشق آلين دن غريب سودايه دوشدوم

ليلى دن مجنون دان شيرين فرهاددان

اونلاردان دا بتر غوغايه دوشدوم

\*\*\*

طيفيل كن من وطنيم دن آتيلديم

آياق يالين آت دؤشونه قاتيلديم

بير نا انصاف بازركاننا ساتيلديم

جانيم دان اوسانديم جزايه دوشدوم

\*\*\*

ايصفهاندا چيخديم باهار فصلينده

كاميل اووچو گوردو اوخو دستين ده

زمرستان قهرين ده سئوگى قصدينده

شيراز ايستى سين ده من يايه دوشدوم

\*\*\*

سئومه ديم شؤهرتى سئومه ديم شانى

يار يولوندا فدا قيلديم بو جاني

يوسيف زليخانى ورقا گولشاني



اونلاردان دا یامان جفایه دوشدوم

\*\*\*

یار ساغ اولسون اولوسوندا ائلین ده

شکر آزیب دهانیندا دیلینده

من صیادام خان سَدَتین یولوندا

توکنمز غوغایه بلایه دوشدوم

گینه سدت آدی گلدیک ده اعتراض سسی قوغزاندی آمما خواجه هیدایت هاللا - هاللیا  
 باخمادان اوزون توتدو اسماعیل خانای کی ماجال وئر گۆره ک داها نه دئیر . سورا صیادا  
 باخیب دئدی بیر عاشیقین پادشاهین قیزی نان نه ایشی اولایله ر؟ دئه گۆروم سن کیم لردن  
 سن کی بو جسارته صاحب اولوب هرات دان بورا یول دؤیوب سن ؟ صیاد دا اؤز اصلی  
 ذاتینی بئله آنلاتدی :

قادیر آلاه بودور سن دن دیله ییم

اؤزگه لردن آرتیق بیر گونوم اولای

بابامین دؤولتی گلکه باشیما

اینجی دن صدف دن بیر دونوم اولای

\*\*\*

ایصفهاندا گلیر قیزیل آلمالار

یاخشیی اولار دوستا گنبد گلمه لر

ایپک دستر خانلار قیزیل بؤلمه لر

آرالیق دان قالدخان بیر خونوم اولای

\*\*\*

یوکلر ر باغلارام شکر نیشادیر

قاباغیمدا دوروب دی قفله قاطر

ايپك دن طنابى بير اطلس چادير  
بو يورد دان او يوردا كوچ قونوم اولا

\*\*\*

يوز بيريم آتلانا يوز بيريم دوشه  
قيرخ اللى شيشه ييم چكيله شيشه  
آغرى داغ كيمي شعله دن پيشه  
آخان آراز كيمي سئل گاهيم اولا

\*\*\*

يثريم خبر آلسان هرات دى هرات  
آتام هيداييت دير عميم نيداييت  
آنام نرگيز بانو درديمه عادت  
سَدَتَه يئتيشه ن بير يولوم اولايدي

خواجه هيداييت گوردو اوز اوغلو صياد دير و قوللارين اونون بوينونا ساليب قوجاقلاشديلار.  
صياد دان آناسى نرگيز بانو و ائل طايفانى سوراغلاشاركن اونو عى سى نيداييت له ده تانيش  
ايتدى . سورا چؤنوب اسماعيل خانا سارى و دئدى : "قوناغين حؤرمتى بو ائل ده عزيز دير و  
ايشين نه تهر اولدسونو اوزون ياخچى گوردون . ايللردى اوزونه حسرت اولدغوم بالامى بوردا  
تاپماق ، منه ده عجايب گلدى . آما بو جوانين دا بوراجان گلمه يى سؤدى يى قيز اوچون  
دور و ايندى كى فله يين كج گرديشين دن ، بو مصيبت لر سنين باشان گليب گل قيما و ايدين  
وئر كى بوتوى صيادلا سدتين آدينا چالينسين . " بو نلار بوردا دانيشماق دايديلار كى خبر  
گئتندى سَدَتَه و سدت پرده نى خيريلتى نان چكه رك اوزون آتدى خواجه هيداييتين آياغينا و  
بئله دئدى :

باشى يان دؤندويوم اى خواجه عى  
دئنه آتام وئرسين صياده منى

نئیلیره م کجاوه گوموش رختینی  
سؤیله آتام وئرسین صیاده منی

\*\*\*

ایسته دیم اؤزومو دریایه آتام  
قومونا غرق اولام لئهنه باتام  
اینصافه گلسین بو ایسماعیل آتام  
سؤیله آتام وئرسین صیاده منی

\*\*\*

سدت ایله صیاده وئردیلر باده  
سَر رقیبین دردی اولسون زیاده  
اوصیاد دئدی بیم بیر حالزاده  
سؤیله آتام وئرسین صیاده منی  
اسماعیل خان گوردو سدت اونو آتا سسله دی و جماعت هر یاندان چپیی یه توتدولار . اودور  
کی ایسماعیل خانین اوره یی یومو شانارکن ، بو توئیو صیاد و سده توتدولار .

-----

روایت یئری: خوی / آذر آیی ۱۳۶۲.ش



This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.  
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.